

skal jeg ærlig tilstaa lige straks, at jeg er paa mange Punkter ikke saa ganske tilfreds med Forslaget, men min Utilfredshed strækker sig naturligvis ikke til den Ændring, som findes i § 1, for saa vidt den stiller Danmark udenfor København lige med København, saaledes at alle Gældssager — saaledes kalder jeg dem i Korthed — mod militære blive behandlede ved borgerlige Retter. Det er en ganske rimelig og naturlig Forholdsregel. Jeg maa maaske indskyde, at der er ingen som helst Grund til, at man har en saadan Ordning for Officerer og Underofficerer som den nuværende. For de værnepligtige have jo de civile Sager ikke meget at sige, dels fordi de ere saa unge, og dels fordi deres Tjenestetid er saa kort. Men for Underofficerer og Officerer har det sandelig mere at sige. En anden Sag er, om det egentlig er noget Privilegium, man tager bort. I Virkeligheden er det vist meget faa civile Sager, altsaa Gældssager, imod Officerer og Underofficerer udenfor København, som ere blevne behandlede ved militære Retter, og praktisk taget kan man ikke have et bedre Tvangsmiddel til at faa Officerer eller Underofficerer til at betale end det, at naar de vægre sig — selv om de maaske have nogen Grund til at vægre sig —, saa henvender man sig til deres militære foresatte. Det er jo et enormt Tvangsmiddel, som gør, at de allerfleste ville gøre deres yderste Anstrængelse for i Mindelighed at affinde sig med Kreditor.

Man kan altsaa ikke sige, at man ved at indføre Regelen i § 1 tager et Privilegium fra Officererne, man kan snarere sige, at det er et Privilegium, man tager fra de civile, idet de i Fremtiden ikke faa saa let Adgang til at inddrive deres Gæld hos Officerer og Underofficerer, som de før have haft. Det er derfor en Forholdsregel, som i sig selv er ganske rimelig, og den er ogsaa naturlig af den Grund, at, som det fremhæves i Bemærkningerne til Lovforslaget, Danmark er det eneste Land, hvor denne Regel endnu bestaar. Naar man siger, at Danmark er det eneste Land, saa mener man naturligvis blandt de Lande, man regner med, altsaa de europæiske og amerikanske Lande; Tyrkiet, de asiatiske Stater de afrikanske Negerstater regner man ikke med.

Dette, at det i alle Lande udenfor Danmark er saaledes, at man i Gældssager skal sagsøge militære ved den borgerlige Ret, anser jeg for et godt Bevis for Betimeligheden af denne Ændring. Men naar man tager det som et godt Bevis, synes jeg,

at man ogsaa maa tage noget andet som et godt Bevis. Og det er, at udenfor Danmark — maaske Østerrig undtagen — er det overalt saaledes, at man ingen Steder har saa vide Regler om militær Jurisdiktion som efter dette Forslag. Efter dette Forslag skulle ikke blot Sager om militære Tjenesteforhold, men ogsaa alle Straffesager mod militære være undergivne Krigsret. Dette finder ikke Sted i noget Land udenfor Danmark, maaske Østerrig undtagen. De Herrer kunne tage f. Eks. Tyskland, der dog mindst er lige saa militært sindet som vi, og tage vi Rusland, er det heller ingenlunde Tilfældet der. De have nok Krigsretter, men der gælder store Undtagelser fra den Regel, at alle Straffesager mod militære skulle for Krigsret. I sig selv er det ogsaa en aldeles urimelig Ting, at en Soldat, som ved en given Lejlighed stjæler, røver, begaar Falsk, Mened, Mord, eller hvad det nu kan være, skal, omend denne Forbrydelse ikke staar i mindste Forbindelse med hans militære Tjeneste, tiltales ved militær Ret, medens han, hvis han begik den, førend han blev militær eller efter sin militære Tjeneste, vilde blive tiltalt ved borgerlig Ret.

Nu kan man jo sige, at det egentlig kan være lige meget, om man bliver tiltalt ved militær eller borgerlig Ret, naar begge Retter ere lige gode. Ja, det er ganske sandt, men det kan dog ikke godt være lige meget, for ved militære Retter maa der altid tages et meget stærkt Hensyn til det Dommerpersonale, man har, og den Hurtighed, hvormed Sagen skal fremmes. Derfor er det sikkert ikke muligt — i ethvert Tilfælde ikke uden store Opofrelser — at skaffe den samme Garanti baade for Staten og for den tiltalte ved en militær som ved en borgerlig Domstol.

Naar der saa spørges om, hvorledes man skal faa en anden Afgrænsning, henviser allerede den Dagsorden, som blev vedtaget i Folketinget i 1896, til en Sondring, som ogsaa findes andre Steder, den nemlig, at Krigsrettens Omraade begrænses til Straffesager, der umiddelbart eller middelbart vedrøre den militære Tjeneste eller de af den militære Tjeneste flydende Pligter. Man kan i vor almindelige Ret finde en anden og meget interessant Begrænsning. Jeg sigter til den i Forordningen af 15. Juni 1771 opstillede. Det var den Lov, der gav København det store Gode, at man i Stedet for den Masse Smaaretter, 5, 6, 7 eller 8, som man den Gang havde, indsatte en eneste Jurisdiktion, nemlig Hof- og Stadsretten. Det er et af de faa af